

Helsingin kaupunginhallitukselle
Helsingin kaupunginvaltuustolle

HEL 2020-010234

helsinki.kirjaamo@hel.fi

ADRESSI

Kasarmitorin valtakunnallisesti arvokas historiallinen ympäristö on suojeltava

Me allekirjoittaneet vetoamme Helsingin kaupungin päättäjiin, että Kasarmitorin asemakaavan muutosesityksestä luovutaan. Ehdotettu kaavamuutos sallisi kolmikerroksisen liike- ja toimistotalon rakentamisen Kasarmitorin laidalle. Tämä muuttaisi voimakkaasti aukion yleisilmettä vahingoittaen paikan kulttuurihistoriallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja.

Kasarmitorin ympäristö perustuu Johan Albrecht Ehrenströmin suunnittelemaan asemakaavaan 1810-luvulta. Kasarmitori on Senaatintorin ohella Helsingin merkittävin empireaukio. Kuten Senaatintori, Kasarmitori suunniteltiin näyttäväksi, korostamaan uuden pääkaupungin merkitystä ja suuriruhtinaskunnan instituutioita. Kasarmitoria on hallinnut 1820-luvun alusta lähtien Carl Ludwig Engelin suunnittelema Kaartin kasarmin päärakennus, jonka koko torin eteläreunan pituinen pääjulkisivu näyttäytyi juhlavasti aukion yli tuolloisesta kaupungin keskustasta eli Senaatintorilta saavuttaessa.

Kasarmitori säilyi avoimena Kaartin kasarmin päärakennuksen edusaukiona 1900-luvun ensimmäiselle vuosikymmenelle asti, jolloin sen länsilaitaan, Kasarmikadun varteen, rakennettiin jugendtyyliä edustanut kauppahalli. Halli toteutettiin matalana, jotta se ei peittäisi näkymiä Kaartin kasarmin päärakennukselle, ja sen katto toimi terassina Kasarmikadun suuntaan. Kauppahalli purettiin 1950-luvun lopussa ja korvattiin vuonna 1960 väliaikaiseksi tarkoitettulla näyttelyhallilla. Myöhemmin torin osa, jolle uusi halli rakennettiin, muutettiin torialueesta kaksikerroksisen liikerakennuksen tontiksi ja väliaikaiseksi tarkoitettu halli jäi paikalleen.

Vuonna 1960 rakennettu halli on huomattavasti sen paikalla ollut vanhempaa hallia korkeampi, ja nyt sen paikalle on suunniteltu sitä kaksi kertaa korkeampi liike- ja toimistotalo. Jo nykyinen halli on vahingoittanut Kasarmitorin alkuperäistä sommitelmaa, mutta ympäristön rakennuksia matalampana se ei kuitenkaan peitä Engelin suunnitteleman rakennuksen päätyä kokonaan torilta katsottaessa, ja torin ääri viivat ovat edelleen jotenkin havaittavissa. Myös Kasarmikadulta lähestyttäessä Kaartin kasarmin päärakennuksen yläosa näkyy hallin yli. Suunniteltu uusi liike- ja toimistotalo olisi sen sijaan lähes Kaartin kasarmin päärakennuksen korkuinen ja muodostaisi toteutuessaan uuden pääjulkisivun aukion suuntaan jättäen Kaartin kasarmin päärakennuksen sivurooliin.

Kaavamuutoshankkeen lähtökohtana on kiinteistön omistajan pyrkimys saada tontista parempaa tuottoa. Tämä yksityinen etu on kuitenkin ristiriidassa yleisen edun kanssa.

Hanke on räikeässä ristiriidassa siihen, että kyseessä on yksi Helsingin vanhimmista kaupunkitiloista ja valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kasarmitorin monumentaaliaukio edustaa keskeisesti 1800-luvun alussa rakennetun uuden pääkaupungin

historiallisinta rakennusperintöä, kaupunkikuvaa ja identiteettiä, ja se on kansallisesti merkittävä historiallinen kohde.

Kun Kasarmitorille suunnitellaan muutoksia ja uudistuksia, niiden pitäisi olla korjaavia eikä nykyistä tilannetta huonontavia. Tästä syystä kaavamuutosesitys on palautettava valmisteluun ja tutkittava vaihtoehtoja, joilla Kasarmitoria voidaan kehittää pitämällä vanhalle torialueelle osoitettu rakentaminen korkeintaan nykyisessä kaavassa olevan kerrosalan puitteissa. Ehdotettu suunnitelma nykyistä korkeammasta uudisrakennuksesta Kasarmitorille tulee hylätä.

Pauline von Bonsdorff, Jyväskylän yliopiston taidekasvatuksen professori, filosofian tohtori

Julia Donner, museonjohtaja, filosofian tohtori

Heikki Hanka, Jyväskylän yliopiston taidehistorian professori, filosofian tohtori

Harri Hautajärvi, tekniikan tohtori, arkkitehti SAFA, ICOMOS Suomen varapuheenjohtaja

Ranja Hautamäki, Aalto-yliopiston maisema-arkkitehtuurin professori, tekniikan tohtori, maisema-arkkitehti MARK

Jussi Heinämies, kaavoitus- ja rakennustoimen ylitarkastaja emeritus

Henna Helander, arkkitehti SAFA

Vilhelm Helander, arkkitehtuurin historian professori emeritus, arkkitehti SAFA

Martti Helminen, Helsinki-Seuran puheenjohtaja, aiempi Helsingin kaupunginarkiston erikoistutkija, humanististen tieteiden kandidaatti

Helena Hirviniemi, arkkitehti SAFA

Saija Hollmén, Aalto-yliopiston humanitaarisen arkkitehtuurin työelämäprofessori, tekniikan tohtori, arkkitehti SAFA

Maunu Häyrynen, Turun yliopiston maisemantutkimuksen professori, filosofian tohtori

Mervi Ilmonen, tutkija, filosofian tohtori

Juha Ilonen, arkkitehti SAFA, tietokirjailija

Sirkkaliisa Jetsonen, yliarkkitehti, arkkitehti SAFA

Anssi Joutsiniemi, Oulun yliopiston yhdyskuntasuunnittelun apulaisprofessori, tekniikan tohtori, arkkitehti SAFA

Hennu Kjisik, Oulun yliopiston kaupunkisuunnittelun professori emeritus, tekniikan tohtori, arkkitehti SAFA

Laura Kolbe, Helsingin yliopiston Euroopan historian professori, filosofian tohtori

Olli-Paavo Koponen, Tampereen yliopiston arkkitehtuurin historian professori, tekniikan tohtori, arkkitehti SAFA

Karin Krokfors, Aalto-yliopiston kaupunkisuunnittelun professori, tekniikan tohtori, arkkitehti SAFA

Petteri Kummala, filosofian tohtori, ICOMOS Suomen hallituksen jäsen

Esa Laaksonen, Rakennustaiteen Seura ry:n puheenjohtaja, arkkitehti SAFA

Marianne Lehtimäki, ICOMOS Suomen puheenjohtaja, arkkitehti SAFA

Panu Lehtovuori, Tampereen yliopiston yhdyskuntasuunnittelun teorian professori, tekniikan tohtori, arkkitehti SAFA

Johanna Lilius, Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitoksen vanhempi tutkija, filosofian tohtori

Tommy Lindgren, Aalto-yliopiston kaupunkisuunnittelun lehtori, arkkitehti SAFA

Tommi Lindh, Alvar Aalto -säätiön toimitusjohtaja, tekniikan lisensiaatti, arkkitehti SAFA

Ville Lukkarinen, Helsingin yliopiston taidehistorian professori, filosofian tohtori

Maire Mattinen, Museoviraston aiempi osastonjohtaja, arkkitehti SAFA

Henrik Meinander, Helsingin yliopiston historian professori, filosofian tohtori

Erkki Mäkiö, Museoviraston aiempi yliarkkitehti, arkkitehti SAFA

Riitta Nikula, Helsingin yliopiston taidehistorian professori emerita, filosofian tohtori

Aino Niskanen, arkkitehtuurin historian professori emerita, tekniikan tohtori, arkkitehti SAFA

Käpy Paavilainen, arkkitehti SAFA

Simo Paavilainen, arkkitehtuurin historian professori emeritus, arkkitehti SAFA

Miia Perkkiö, restaurointipäällikkö, tekniikan tohtori, arkkitehti SAFA

Jenni Reuter, Aalto-yliopiston perusteiden ja teorian professori, Arkkitehtuurin laitoksen johtaja, arkkitehti SAFA

Sampo Ruoppila, kaupunkitutkimuksen dosentti, filosofian tohtori

Kirsi Saarikangas, Helsingin yliopiston taidehistorian professori, filosofian tohtori

Hannu Salmi, arkkitehti SAFA, ICOMOS Suomen hallituksen jäsen

Panu Savolainen, Aalto-yliopiston arkkitehtuurin historian ja restauroinnin apulaisprofessori, tekniikan tohtori, filosofian tohtori, arkkitehti SAFA

Mona Schalin, arkkitehti SAFA, ICOMOS Suomen hallituksen jäsen

Jyrki Sinkkilä, Aalto-yliopiston maisema-arkkitehtuurin professori, maisema-arkkitehti MARK

Anu Soikkeli, Oulun yliopiston arkkitehtuurin historian ja korjaussuunnittelun professori, tekniikan tohtori, arkkitehti SAFA

Elina Standertskjöld, Arkkitehtuurimuseon aiempi arkistonhoitaja, filosofian lisensiaatti

Niina Svartström, arkkitehti SAFA, Rakennusperintö-SAFA:n johtokunnan jäsen

Asko Takala, arkkitehti SAFA

Timo Tuomi, Helsingin yliopiston dosentti, filosofian tohtori

Mari Vaattovaara, Helsingin yliopiston kaupunkimaantieteen professori ja kaupunkitutkimusinstituutin johtaja, filosofian tohtori

Kristo Vesikansa, Arkkitehti-lehden päätoimittaja, arkkitehti SAFA